

PŘEDATESTAČNÍ PŘÍPRAVA KLINICKÝCH FARMACEUTŮ, KONCEPCE OBORU KLINICKÁ FARMACIE

ÚVOD DO PROBLEMATIKY

Předatestační příprava v oboru klinická farmacie připravuje zájemce o specializaci k výkonu povolání klinického farmaceuta, specialisty, který je schopen posuzovat kvalitu, účinnost a bezpečnost kombinovaných lékových režimů v klinických podmínkách a komplexně hodnotit všechny faktory ovlivňující výsledek farmakoterapie (osobní a rodinnou anamnézu, laboratorní markery, farmakogenetické a farmakologické testy, výsledky lékového monitoringu, atd). Klinický farmaceut je schopen individualizovat farmakoterapii a navrhnout spolupracujícím klinickým odborníkům účinná a bezpečná řešení vedoucí k vyšší kvalitě farmakoterapie u akutně hospitalizovaných i ambulantních nemocných.

Profese klinického farmaceuta je náročným a krásným povoláním. Obdobně je tomu s předatestační přípravou. Vždy vyžadovala a vyžaduje osobní nasazení a kvalitní trénink. Bez jakýchkoliv pochyb je kvalitní specializace nezbytnou základní podmínkou k samostatným aktivním zásahům do lékových anamnéz jiných klinických pracovníků a mezníkem, který opravňuje klinického farmaceuta provádět tyto zásahy a nést za ně plnou odpovědnost.

V současné době má obor klinická farmacie od srpna 2010 připravený a Ministerstvem zdravotnictví (MZd) schválený nový čtyřletý vzdělávací program bez společného kmene, který otevírá možnost specializace v oboru klinická farmacie všem lékárníkům i kolegům zařazeným v samostatných odděleních klinické farmacie (FN Bulovka, Nemocnice Na Homolce), na odděleních klinické farmakologie, klinických pracovištích, v lékových informačních a konzultačních centrech, apod. Obor klinická farmacie je základním oborem. Pro kolegy zařazené do předatestační přípravy je připravena kvalitní nabídka stáží a kursů pod vedením zkušených školitelů v oboru, kteří jsou specialisty s dlouholetou praxí.

SOUČASNÁ SITUACE V ČR

Ke specializaci se nyní připravuje 50 kolegů a zájem stále roste. Zařazení farmaceuté velmi vítají a podporují nový vzdělávací program s kvalitně nastavenou specializační odbornou přípravou. Mnozí kolegové se již s předstihem připravují podle podmínek nového vzdělávacího programu,

PharmDr. Daniela Fialová, Ph. D.
předsedkyně Sekce klinické farmacie
ČFS JEP

Klinická farmacie je pro současné zdravotnictví velmi podstatným oborem. Pomáhá jistit kvalitu a bezpečnost indikované farmakoterapie v klinických podmínkách léčby.

kteří je příznivě nakloněn zejména lékárníkům k doplnění specializace. Kolegům, kteří mají absolvované 4 roky praxe v lékárně, uznává nový vzdělávací program plně základní lékárenskou praxi. Po doplnění specializačních odborných stáží, kurzů a minimální délky klinické praxe (120 dní za 4 roky, spolupráce se spádovým ambulantním lékařem nebo lékařem lůžkového zařízení, kumulovaně či děleně) mohou přistoupit k atestaci.

Nový vzdělávací program oboru klinická farmacie, schválený MZd v srpnu 2010 k vydání, čeká stále na uveřejnění spolu s ostatními vzdělávacími programy farmaceutických oborů. Klinická farmacie usiluje o vydání vzdělávacích programů specializačního vzdělávání k 1. 1. 2011. S náplní nového vzdělávacího programu připraveného k vydání se mohou zájemci seznámit na webových stránkách Sekce klinické farmacie ČFS JEP. Základní koncepce oboru, možnosti uplatnění klinického farmaceuta a základní doporučené postupy specialistů v oboru byly prezentovány v červnu 2010 na Pracovních dnech klinické farmacie Sekce KF ČFS JEP a schváleny Akreditační komisí KF MZd. Práce na specializovaných doporučených postupech dále pokračují. Všechny informace o koncepci oboru, nové předatestační přípravě a doporučených postupech jsou dostupné na webových stránkách Sekce KF. O dění v oboru klinická farmacie informují i zápisy z jednání výboru Sekce klinické farmacie ČFS JEP.

NÁPLŇ OBORU KLINICKÁ FARMACIE

Obor klinická farmacie nabízí kvalitní odbornou náplň. V současné době kliničtí farmaceuti již aktivně pracují na klinických odděleních, v nemocničních i veřejných lékárnách, v hospicích, na odděleních klinické farmacie, farmakologie a dalších pracovištích klinické farmacie.

Klinická farmacie na klinickém oddělení není přístupem, je náročným klinickým povoláním.

K tomuto povolání nestačí teoretické znalosti, doporučené postupy a snaha kontrolovat ordinace lékařů. Klinický farmaceut provádí na klinickém oddělení individualizaci farmakoterapie a řeší klinicky relevantní lékové problémy, jeho práce je v první řadě spoluprací s jinými klinickými pracovníky na individualizované léčbě, ne revizí farmakoterapie, ne kontrolou, ne auditem.

V klinické spolupráci musí odborník v oboru klinická farmacie prokázat dostatečné klinické znalosti a zkušenosti, aby mohl s jinými klinickými pracovníky diskutovat o výsledcích pacienta, lékových problémech, individualizaci farmakoterapie, a přispívat tak k multidisciplinární spolupráci při zvyšování racionality léčby. Snahy zasílat na klinická oddělení farmaceuty bez specializace k farmakoterapeutickým auditům vedou k negativním reakcím lékařů. Na generování seznamů „potenciálních chyb“, které nenesou klinickou informaci, nepřinášejí klinická řešení a jejichž čísla jsou z podstaty chybná, stačí softwarové zařízení. Takový přístup je špatný. Specializace oboru klinická farmacie vychovává klinického specialistu, kterého software ani učebnice nemůže nahradit.

ZÁVĚR

Obor klinická farmacie je oborem s bohatým klinickým obsahem. Poznatky klinického farmaceuta lze využít na úrovni lékárny při kvalitní dispenzaci léků a v moderní péči o pacienta. Na úrovni klinického oddělení je klinická farmacie povoláním, které vyžaduje kvalitní klinický trénink pod vedením zkušených školitelů a po specializaci celoživotní odborný růst.

Specialisté v oboru klinická farmacie v minulosti pomáhali odbornému růstu v řadě profesí, až již jako kvalitní kliničtí pracovníci, lékárníci nebo jako odborníci na poli klinického výzkumu, ve farmakovigilančních a farmakoekonomických odděleních, ve zdravotních pojišťovnách atd. Práce klinického farmaceuta je obtížná, odborně bohatá a pro skutečného specialistu v oboru je posláním na celý život.

Přeji vám šťastné vykročení na cestu klinické farmacie na klinických odděleních, odděleních klinické farmacie, v lékárnách, hospicích a na jiných pracovištích KF.

Vážení kolegové,

k podpoře rozvoje oboru klinická farmacie byla založena a schválena předsednictvem ČLS JEP dne 3.11.2010

ČESKÁ ODBORNÁ SPOLEČNOST KLINICKÉ FARMACIE ČLS JEP

Bližší informace najdete v průběhu měsíce na stránkách této odborné společnosti pod webovými stránkami ČLS JEP.

Za přípravný výbor: prof. Květina, prof. Kameníková, Dr. Fialová, Mgr. Gregorová, Dr. Halačová, Dr. Netíková, Dr. Netočný
kontakt: jana.gregorova@fnb.cz